

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA DĖL ŠIAULIŲ RAJONO SAVIVALDYBĖJE ATLIKTO FINANSINIO (TEISĖTUMO) AUDITO REZULTATŲ

2007 m. gegužės 21 d. Nr. PA-33-9P-9
Panevėžys

Auditas atliktas, vykdant
valstybės kontrolieriaus pavaduotojo Viktoro Švedo
2006-06-13 pavedimą Nr. 33-9P

Auditą atliko valstybiniai auditoriai:
Kęstutis Grigas (grupės vadovas)
Daiva Kerutienė

Auditas pradėtas 2006-06-13
Auditas baigtas 2007-05-21

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Ižanga	3
Audito apimtis ir metodai	4
Pastebėjimai, išvados, rekomendacijos	7
1. Pastebėjimai ir išvados	7
2. Kiti pastebėjimai	8
3. Rekomendacija	9

IŽANGA

Valstybinis finansinis auditas atliktas valstybės kontrolieriaus pavaduotojo Viktoro Švedo 2006 m. birželio 13 d. pavedimu Nr. 33-9 P.

Audito tikslai – ištirti vidaus kontrolės ir apskaitos sistemas, įvertinti susijusias su valstybės biudžeto specialių tikslinių dotacijų savivaldybės biudžetui planavimu ir panaudojimu įvykusias ūkines operacijas bei įvykius ir jų parodymą finansinėse bei kitose ataskaitose, įvertinti sudarytų sutarčių bei priimtų sprendimų, susijusių su specialių tikslinių dotacijų ir savivaldybės patikėjimo teise valdomo valstybės turto valdymu, naudojimu ir disponavimu jais, teisėtumą.

Audituojamas subjektas – Šiaulių rajono savivaldybė (toliau – Savivaldybė), adresas: Vilniaus g. 263, 76337 Šiauliai. Identifikavimo kodas – 188726051.

Audituotu laikotarpiu Savivaldybei vadovavo meras Raimundas Jakutis, Savivaldybės administracijai (toliau – Administracija) – direktorius Antanas Šliautaris, Finansų skyriui – vedėja Rita Balčiuvienė, administracijos buhalterijai – Ingrida Klupšaitė.

Auditą atliko vyriausiasis valstybinis auditorius Kęstutis Grigas (grupės vadovas) ir vyresnioji valstybinė auditorė Daiva Kerutienė.

Audito ataskaita yra sudėtinė išvadų, teikiamų Lietuvos Respublikos Seimui dėl 2006 m. valstybės biudžeto įvykdymo apyskaitos, dėl 2007 m. valstybės biudžeto projekto ir dėl valstybei nuosavybės teise priklausančio turto ataskaitos, dalis.

Audito ataskaitoje pateikti tik audito metu nustatyti faktai, o nepriklausoma nuomonė apie 2006 m. Savivaldybės biudžeto išlaidų ir plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, Savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti bei Savivaldybės valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaitas (formos Nr. B-11, B-13, B-14, B-15) ir valstybės biudžeto specialiųjų tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti, valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti panaudojimo teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams pareiškama audito išvadoje.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Valstybinio finansinio audito metu vertintos Savivaldybės 2006 m. ataskaitos: Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus ataskaita (forma Nr. B-11 metinė), Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-13 metinė), Biudžeto išlaidų plano valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti ataskaita (forma Nr. B-14 metinė), Biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti įvykdymo ataskaita (forma Nr. B-15 metinė).

Auditas atliktas vadovaujantis valstybės kontrolieriaus 2002 m. vasario 21 d. įsakymu Nr. V-26 patvirtintais Valstybinio audito reikalavimais.

Siekdami gauti įrodymų, reikalingų audito tikslams pasiekti, ištyrėme ir įvertinome vidaus kontrolę ir jos riziką. Nustatėme reikšmingų kontrolės rizikos veiksnių galimą poveikį finansinei atskaitomybei bei valstybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumui ir jų naudojimui įstatymų nustatytiems tikslams. Savivaldybės vidaus kontrolę įvertinome aukščiausiu lygiu. Atlikome savarankiškas audito procedūras.

Audituotos sritys:

- Speciali tikslinė dotacija mokinio krepšeliui finansuoti;
- Kitos socialinės paramos išmokos (išmokos vaikams, socialinės pašalpos);
- Kompensacijų (būsto šildymo išlaidų, išlaidų šaltam vandeniui bei nuotekoms ir išlaidų karštam vandeniui) skaičiavimas ir mokėjimas;
- Socialinės pašalpos pinigais arba natūra mirusiojo artimiesiems;
- Valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms finansuoti, panaudojimas pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus.

Audituotoms sritims parengtos audito programos ir atliktos savarankiškos procedūros, surinkta įrodymų, reikalingų finansinio audito nuomonei pareikšti.

Savivaldybei 2006 metams Valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymu (su vėlesniais pakeitimais)¹ buvo patvirtinta specialių tikslinių dotacijų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti – 11867,0 tūkst. Lt, mokinio krepšeliui finansuoti – 19912,0 tūkst. Lt bei Valstybės investicijų programoje numatytiems objektams finansuoti – 4334,0 tūkst. Lt. Savivaldybės taryba per 2006 metus 1,3 tūkst. Lt padidino biudžetą valstybės registrams ir archyvams išlaikyti bei saugoti, 664,0 tūkst. Lt padidino mokinio

¹ 2005-12-08 Lietuvos Respublikos 2006 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymas Nr. X-433.

krepšelio finansavimą, patvirtino 13,3 tūkst. Lt žemės ūkio technikos registro duomenims perkelti į elektroninę duomenų bazę². Savivaldybė 2006 m. skirtus ir nepanaudotus 1010,3 tūkst. Lt specialiosios tikslinės dotacijos socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti perskirstė tiesiogiai savivaldybės biudžetui³ rajono savivaldybės tarybos patvirtintai patikslintai socialinės paramos ir socialinių paslaugų programai iš dalies finansuoti bei perskirstė nepanaudotus mokinio krepšelio 202,9 tūkst. Lt mokyklų veiklos programos aplinkos finansavimui⁴ ir patvirtino su patikslinimais 10856,7 tūkst. Lt valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, 19709,1 tūkst. Lt mokinio krepšeliui finansuoti bei Valstybės investicijų programoje numatytiems objektams finansuoti 4334,0 tūkst. Lt.

Savivaldybės 2006 m. išlaidos valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti – 10810,9 tūkst. Lt, mokinio krepšeliui – 19636,8 tūkst. Lt ir Valstybės investicijų programoje numatytiems objektams – 4333,4 tūkst. Lt.

Pažymėtina, kad iš 1010,3 tūkst. Lt, rajono savivaldybės tarybos perskirstytų savivaldybės biudžeto reikmėms nepanaudotų valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos socialinėms išmokoms ir kompensacijoms skaičiuoti ir mokėti, 2006 m. gruodžio 31 d. liko nepanaudota 13103 Lt.

Savivaldybės administracija, vykdydama Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo 32 straipsnio 3 dalies nuostatas, nepanaudotas biudžetiniais metais tikslinių dotacijų lėšas (118,7 tūkst. Lt) grąžino į valstybės biudžetą.

Pažymėtina, kad Savivaldybės merui, jo pavaduotojui ir administracijos direktoriui įgaliojimai atlikti visus administracinius veiksmus buvo suteikti 2006 m. vasario 20 d. tarybos sprendimais⁵ dėl minėtų pareigūnų išrinkimo ir paskyrimo. Šių tarybos sprendimų galiojimas laikinai sustabdytas 2006 m. vasario 24 d. Šiaulių apygardos administracinio teismo nutartimi⁶ (toliau – Nutartis). 2006 m. kovo 16 d. Savivaldybės taryba, atsižvelgdama į Nutartį, priėmė sprendimus išrinkti merą ir paskirti jo pavaduotoją bei administracijos direktorių (tuos pačius asmenis, kurie buvo išrinkti ir paskirti 2006 m. vasario 20 d. tarybos sprendimais)⁷. Dabartiniu metu dėl visų minėtų sprendimų teisėtumo vyksta teisminiai ginčai. Minėti darbuotojai audituojamu laikotarpiu atliko visus administracinius veiksmus ir vykdė pareigas, numatytas Savivaldybės

² 2006-07-04 Lietuvos Respublikos 2006 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių įstatymo pakeitimo įstatymas Nr. X-741.

³ Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2006-11-06 sprendimas Nr. T-306 „Dėl 2006 m. rajono savivaldybės biudžeto, patvirtinto Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2006-02-24 sprendimu Nr. T-27, patikslinimo ir pakeitimo“.

⁴ Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2006-12-21 sprendimas Nr. T-310 „Dėl 2006 m. rajono savivaldybės biudžeto, patvirtinto Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2006-02-24 sprendimu Nr. T-27, patikslinimo ir pakeitimo“.

⁵ 2006-02-20 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-19

2006-02-20 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-21

2006-02-20 Šiaulių rajono tarybos sprendimas Nr. T-23

2006-02-20 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-25.

⁶ 2006-02-24 Šiaulių apygardos administracinio teismo nutartis

⁷ 2006-03-16 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-36; 2006-03-16 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-39; 2006-03-16 Šiaulių rajono savivaldybės tarybos sprendimas Nr. T-40)

tarybos veiklos reglamente, tarybos sprendimu patvirtintame veiklos sričių nustatyme bei pareigybės aprašymuose.

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS, REKOMENDACIJOS

1. Pastebėjimai ir išvados

1.1. Savivaldybė 2006 metais iš išmokų vaikams, socialinėms pašalpoms bei kompensacijoms finansuojamų valstybės biudžeto specialiosios tikslinės dotacijos lėšomis skirtų asignavimų už pašto ir banko teikiamas paslaugas, išmokant gyventojams išmokas pašto ir banko skyriuose, išmokėjo bei, nevykdydama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos 2.7.2 str. „Socialinė parama (socialinės paramos pašalpos)“⁸ paaiškinimo nuostatų, neteisingai apskaitė ir atvaizdavo išmokų vaikams, socialinių pašalpų bei kompensacijų apskaitoje ir atskaitomybėje 56,6 tūkst. Lt (forma Nr. 2, forma Nr. B-15), kurie turėjo būti apskaityti administravimo išlaidose, Prekių ir paslaugų naudojimo ekonominės klasifikacijos kodas 2.2.1.1.1.30 straipsnyje „Kitos paslaugos“, neviršijant 4 proc. išlaidų nuo planuotų socialinėms pašalpoms ir kompensacijoms asignavimų. Iš jų apskaitoje ir atskaitomybėje (formos Nr. 2 ir Nr. B-15) kasinių išlaidų nurodyta daugiau negu turėjo būti: valstybės funkcijos kodas 10.4.1.40 Kitos socialinės paramos išmokos – išmokos vaikams – 49,9 tūkst. Lt; valstybės funkcijos kodas 10.7.1.1 Socialinės išmokos natūra ir pinigais – 6,5 tūkst. Lt ir valstybės funkcijos kodas 10.6.1.1 Kompensacijos už šildymą, šaltą ir karštą vandenį – 0,2 tūkst. Lt.

1.2. Savivaldybėje, kartu su 1.1 p. minėtomis pašto ir banko paslaugų išlaidomis, administravimo išlaidos 2006 m. sudarė 408,3 tūkst. Lt arba 4,6 % nuo planuotų socialinėms pašalpoms ir kompensacijoms asignavimų. Tuo Savivaldybė pažeidė Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymo 4 str. 4 d. (iki 2006 m. lapkričio 30 d. galiojusios šio įstatymo redakcijos „Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos mažas pajamas gaunančioms šeimoms (vieniems gyvenantiems asmenims) įstatymas“ 21 str. 2 d.)⁹, Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymo 4 str. 2 d.¹⁰ bei Lietuvos Respublikos Finansų ministro patvirtintos Valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodikos 23.7 p.¹¹ ir 56,6 tūkst. Lt viršijo leistinus 4 proc. administravimo išlaidų bei turėjo viršijamą sumą finansuoti Savivaldybės biudžeto lėšomis.

⁸ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-09-29 įsakymu Nr. 1K-280 patvirtinta Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacija

⁹ 2003-07-01 Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturinčioms šeimoms ir vieniems gyvenantiems asmenims įstatymas Nr. IX-1675 (su pakeitimais)

¹⁰ 1994-11-03 Lietuvos Respublikos išmokų vaikams įstatymas Nr. I-621 (su pakeitimais)

¹¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2004-07-15 įsakymu Nr. 1K-268 patvirtinta valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodika.

1.3. Savivaldybė, nevykdama Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių biudžetų pajamų ir išlaidų klasifikacijos 2.7.3 str. „Darbdavių socialinė parama“ paaiškinimo nuostatų, metinėje ataskaitoje forma Nr. B-13-metinė (mokinio krepšelis iš viso) str. „Darbdavių socialinė parama“ (kodas 2.7.3.) neparodė darbo užmokesčio mokėjimo ligos, pašalpų mirties ir išeitinių išmokų mokėjimo atvejais 63,4 tūkst. Lt, kurie buvo nurodyti str. „Darbo užmokestis pinigais“ (kodas 2.1.1.1.1.1).

1.4. Pažeidžiant Savivaldybės tarybos 2006 m. rugpjūčio 17 d. sprendimą¹² bei Administracijos direktoriaus 2006 m. rugsėjo 20 d. įsakymą¹³, išlaidos mokyklų bibliotekiniukų darbo užmokesčiui padidinti pateiktos Savivaldybės Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2007 m. sausio 1 d. ataskaitoje forma Nr. B-13 metinė (mokinio krepšelis iš viso), nors turėjo būti pateiktos Savivaldybės Biudžeto įvykdymo 2007 m. sausio 1 d. ataskaitose, forma Nr. 2 metinė (mokymo aplinka). Todėl Savivaldybės Biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo 2007 m. sausio 1 d. ataskaitoje forma Nr. B-13 metinė (mokinio krepšelis iš viso) Darbo užmokestis pinigais (kodas 2.1.1.1.1.1) kasinės išlaidos pateiktos 27,7 tūkst. Lt, Socialinio draudimo įmokos (kodas 2.1.2.1.1.1) kasinės išlaidos pateiktos 8,5 tūkst. Lt didesnės nei turėtų būti.

2. Kiti pastebėjimai

2006 m. spalio 12 d. Valstybės kontrolė Savivaldybei pateikė pastebėjimus, išvadas ir rekomendacijas¹⁴ dėl vidaus kontrolės sistemos preliminaraus vertinimo rezultatų. Savivaldybė 2006 m. spalio 18 d. rašte Nr. S-1670-(8.17) „Dėl vidaus kontrolės sistemos vertinimo“ nurodė priemonės ir veiksmus, kurių Savivaldybė ėmėsi vidaus kontrolei tobulinti, nustatytiems neatitikimams šalinti bei rekomendacijoms įgyvendinti.

2006 m. lapkričio 15 d. Valstybės kontrolė pateikė Savivaldybei pastebėjimus, išvadas ir rekomendacijas¹⁵ dėl 2006 metų devynių mėnesių Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšeliui finansuoti ir valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, ataskaitų vertinimo rezultatų. Savivaldybės švietimo paslaugų centras 2006 m. lapkričio 18 d. raštu Nr. SI (77)-362 „Dėl savivaldybės biudžeto išlaidų mokinio krepšeliui finansuoti įvykdymo“, 2006 m. lapkričio 16 d. raštu Nr. SI (77)-388 „Dėl buhalterinės apskaitos

¹² Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2006-08-17 sprendimas Nr. T-202 „Dėl 2006 m. rajono savivaldybės biudžeto, patvirtinto Šiaulių rajono savivaldybės tarybos 2006 m. vasario 24 d. sprendimu Nr. T-27, patikslinimo ir pakeitimo“.

¹³ Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2006-09-20 įsakymas Nr. 883 „Dėl 2006 m. Šiaulių rajono savivaldybės biudžeto pajamų ir išlaidų paskirstymo ketvirčiais, patvirtinto Šiaulių rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2006 m. kovo 22 d. įsakymu nr. A-223, patikslinimo“.

¹⁴ 2006-10-12 Šiaulių rajono savivaldybės vidaus kontrolės sistemos preliminaraus vertinimo rezultatų svarstymo protokolas.

¹⁵ 2006-11-15 Savivaldybės biudžeto išlaidų valstybinėms (perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti, mokinio krepšelio ir valstybės lėšų, skirtų kapitalo investicijoms, panaudojimo pagal asignavimų valdytojus ir investicijų projektus 2006 m. spalio 1 d. ataskaitų vertinimo rezultatų svarstymo protokolas.

organizavimo“, 2006 m. lapkričio 30 d. raštu Nr. SI (77)-403 „Dėl buhalterinės apskaitos“, 2007 m. sausio 25 d. raštu Nr. SI (77)-23 „Dėl buhalterinės apskaitos“ bei Savivaldybės administracijos finansų skyrius 2006 m. lapkričio 21 d. raštu Nr. FS-75 „Dėl Šiaulių rajono finansinės atskaitomybės sudarymo 2006 m. spalio 1 d.“ nurodė veiksmus ir priemones, kurių Savivaldybė ėmėsi neatitikimams pašalinti ir rekomendacijoms įgyvendinti.

2007 m. sausio 17 d.¹⁶ raštu Valstybės kontrolė Savivaldybei ir švietimo paslaugų centrui pateikė pastebėjimus dėl mokinio krepšelio apskaitos. Savivaldybės švietimo paslaugų centras 2007 m. sausio 25 d. raštu Nr. SI-(77)-24 „Dėl 2006 m. mokinio krepšelio lėšų“ nurodė priemones, kurių ėmėsi nustatytiems neatitikimams pašalinti.

Dėl kitų audito metu nustatytų teisės aktų pažeidimų, pastebėjimų, išvadų ir rekomendacijų Savivaldybė informuota Valstybės kontrolės 2007 m. balandžio 27 d. raštu Nr. SX-(33-1.10.1)-50 „Dėl atlikto finansinio audito rezultatų (pastebėjimų)“.

3. Rekomendacija

Savivaldybės vadovybei imtis priemonių sustiprinti kontrolės procedūrų veikimą užtikrinant, kad biudžeto lėšos būtų naudojamos ir apskaitomos vadovaujantis teisės aktų reikalavimais.

3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus vedėjas

Vaidotas Šukys

Vyriausiasis valstybinis auditorius

Kęstutis Grigas

Valstybinio audito ataskaita Nr.

Šiaulių rajono savivaldybei pateikta 2007-05-

¹⁶ 2007-01-17 Valstybės kontrolės 3-iojo audito departamento Panevėžio skyriaus raštas Nr. SP-(33-1.110)-6 „Dėl 2006 m. mokinio krepšelio lėšų“.